

ÖSTFRONTEN

Etter 3 års krig, terror og redsler har så mange av oss gått og drømt om at 1942 skulle bli et fredens år da verden atter kunne puste fritt.

Vi skal ikke gi oss til å spå om ting vi ikke vet. Heller ikke vil vi være med å spre mismot i disse tider, men det har alltid vist seg at en står seg på ikke å være alt for viss på et hurtig tysk sammenbrudd. Sjølsagt kan alt være mulig, også at nasismen vil oppleve sit endelige sammenbrudd nettopp i år, men noe matematisk bevis kan ingen sette opp for noen krig.

En ting er likevel sikker. Sjøl om den tyske krigsmaskin på langt nær er knust enda, har den lidd nederlag i krigen mot Sovjetsamveldet som den aldrig kan reise seg etter. Og det er heller ingen tvil om at året 1942 vil bli katastrofalt avgjørende for nasismen. Den næg engelsk-russiske avtalen om felles aksjoner og en ny front i Europa gir også grunn til voner. - De meldingene en får fra Tyskland sjøl går i samme leid. De viser et sterkt omslag i folkestemningen som vi nesten ikke hadde ventet enda. Vi har i Friheten hatt tallrike autentiske meldinger fra forskjellige kanter av det tyske rike om sterk uro og gjæring som av og til har kommet til kraftige utbrudd. Krigstrettheten griper om seg og den økonomiske situasjon blir stadig verre. Landbruksminister Darre ble avsatt i vår, og neppe på grunn av for store resultater i landbruket. Bøndene får beslaglagt storparten av sine avlinger. Tyske aviser har åpent advart folket mot å lite på forsyninger fra Ukraina. Ministeren for transportstellet er også avsatt på grunn av visse vansker. Det er klart for hele verden at det knaker i flere fuger og band i det tyske sanfunnet. På "heimefronten" i flere land må de føre en innbitt forsvarskrig mot væpnede friskarere.

Det er likevel på slagmarken i øst at nasismen til sjuende og sist må knekkes. Det er hit verdens øyne er vendt. Hvordan står det så til her og i det året som er gått er det tappet uhyggelig hardt på de tyske reserver. Men i sin dødskamp kan ennå nasismen mobilisere svære styrker. En skal huske på at hele fastlandets industri arbeider for Tyskland og at alle hørtatte land blir finkjemmet til krigsbruk. Den nasistiske propaganda greier ennå med sin gift å skape krigspsykose hos sine soldater. I sin villskap og redsel for den uundgæelige undergang har nasistene i sommer trent seg ennå lenger fram i Sovjetsamveldet. De har trent seg fram på fronten mellom Kursk og Kharkov i retning av Veronesj omlag 210 km. øst for Kursk, til Kupjansk omlag 200 km. sydøst for Kharkov. Foreløpig ser det ut som offensiven er stanset opp her, men en må sikkert rekne med tysk framgang på enkelte avsnitt enda. Det er likevel ikke det som er det avgjørende for russerne om de må gi opp en del terreng, men at de bevarer sine styrker intakte. Og det har lyktes hittil. Hovednerven i den russiske forsvarstaktikk ligger nettopp i det å tilføye angriperen så store tap som mulig og spare sine egne styrker for det avgjørende slag til fienden i utmattelsen har rendt villskapen av seg. "Ele taktikken i vinterkrigen gikk ut på å utmatté fienden" på det viset. Russerne er vel de eneste rette til å avgjøre om denne taktikken er rett eller ikke. Det kan gå seint, men dhar gitt store resultater. 3½ million tyskere har funnet sin grav på steppene. Enda flere millioner ligger på lasarettene eller vandrer bak piggråden. Terreng og byer er oppgitt, men etter et forsvar som historien knapt har maken til. I 3 mdr. hamret overlegne styrker løs på byen. De tapte 300.000 på denne "seiren", 6 tyske og 3 romanske divisjoner er ikke mer. Det er "seire" av dette slag tyskerne ikke tåler mange flere av, det samme hvor mye terreng de enn måtte vinne.

På vår side skal vi heller ikke glemme at den insats vi gjør bak tyskernes front også har sitt å si for krigsutfallet. Trass i de stadig vanskelige tider holder vi ut og styrker vår front, fordi vi er visse på slutseiren. Vi skal gjøre alt i vår makt for at den skal komme i år, men vi skal

vite at folk som vil fridommen kjemper med livet som innsats og holder ut hvor lang ventetiden enn blir.

Fem års krig i Kina. Den 7. juli var det 5 år sia de japanske imperialister gikk til overfall på det fredselskende kinesiske folk. De gjorde på Feipin og tok til å trenge inn i de nordligste provinser i Kina. I band med dagen har general Chang Kai Check mottatt hilsener fra alle fri domskjempende folk i derviden. Det kinesiske folket har gitt et lysende eksempel på hvordan et fritt folk kjemper for sin friedom. Det har vært rde vilkår å kjempe under. De tok kampen opp mot en militær stormakt stød rustet til tennene og på et tidspunkt da det ene frie folket etter det andre måtte bite i gresset for verdensimperialismen, Etiopia, Spania, Tsjekkoslovakia. Men kineserne ga seg ikke over. De kjempet videre med dødsforakt, sjøl etter at japanerne hadde greid å hærta store deler av Nordkina og opprette en kinesisk quislinregjering i de hørtatte provinser. Ofte var kampen like bitter mot en annen fiende, den store böygen som ble kalt nonintervensjonspolitikken. Likevel har det kinesiske folket holdt trofast ut, for det var et helt folk fienden fikk å kjempe mot. V sia av Sovjetsamveldet står Kina idag i fremste linje i verdens friedomskamp. De er på mange måter ennå et fattig og primitivt folk, men på egen jord forsvarer de likevel idag kulturen og fridommen i verden. Et folk på 400 millioner, som også er et av verdens eldste, lar seg ikke utslette. De vil ta seg den plass i den nye verden som de har krav på ved sia av andre frie folk.

Et polsk tidsskrift som kommer ut i London offentliggjør nye opplysninger de har fått fra Polen om det tyske terrorveldet. På grunn av sin kroniske mangel på arbeidskraft kaprer og arresterer tyskerne uten videre polske menn og kvinner på gata og sender dem til tysk tvangsarbeid. Ingen annen fremmed arbeider i Tyskland lever under slike kår som den polske. Det at polakken også er et menneske, ligger totalt utenfor begripelsen til en gjennomsnittstysker. På venstre arm må polakken bære et stort P som forteller at han er utstøtt som jøden. Sjøl om han må betale 15 % av sin usle-lønn til "sosiale" avgifter, får han ikke noe godt av disse avgifter sjøl, og han har ikke lov å blande seg med andre mennesker.

Leval har ikke vært heldig med sin hvervningskampanje av franske arbeidere til Tyskland. Tross i all iherdig propaganda har ikke 1000 arbeidere meldt seg ennå, og det utgjør en forsvinnende prosent av den franske arbeiderklasse. Den franske fagorganisasjonen skal nå ryordnes i en arbeidsfront etter tysk mønster, og i det høve har dr. Ley, lederen av den tyske arbeidsfronten, vært på et "besök" i Frankrike. Den illegale franske fag-rørsle organiserer nå arbeiderne til ny kamp mot nasistene.

Svenske fagorganiserte arbeidere har protestert hos statsmaktene mot at tyske motor- og stridsvogner blir reparert ved svenske verksteder. De svenske arbeidere vil ikke offere arbeidskraft til Tysklands krig, heter det.

Frs Stockholm blir det meldt at tyskerne har opprettet et særlig politi til å se etter at det ikke foregår årivat trafikk på de tyske jernbaner. De skal bare brukes til militære transporter..

Amerikanerne har utnevnt Sparks til överstkommanderende for de amerikanske luftvåpen i Europa. Han var med i siste verdenskrig i Frankrike. Sparks er av tysk-amerikansk ætt.

En dristig rømnng ble i juni gjennomført i Kristiansand. En ingeniör var arrestert og innlagt på sjukehus til blindtarmoperasjon. En dag etter operasjonen ble vekthavende konstabel kalt til telefon med politimesteren. Da han kom tilbake, var mannen vekk. Han hadde rømt fra sjukehuset i bil sammen med to tyske offiserer. Ingeniörens kone og barn var også vekk.

"Siden kom Quisling hjem til Norge og tok fatt på det nasjonale gjenreisingsarbeid, og hans nærmeste medarbeider (NB) var Fr. Nansen.."
(Aftenpostens referat 7/7 av Sminister Prytz'tale i Trondheim).

Hollidarisk framferd. På et større mekanisk verksted her i byen ble det for kort tid sia satt opp oppslag om restriksjoner mot sabotasjen fra arbeidernes side, sjølsagt etter nasistisk press. Det har hele tida vært en ypperlig norsk stemning mellom både arbeidsfolk og funksjonærene, og alle har vært enige om at arbeidet ved verket var nødt til å utføres for tyskerne skulle bli slettet mulig. At tyskerne og nasistene så en fare i denne vel organiserte sabotasjen, viser nettopp oppslagene. Ingen tok notis av dem. Arbeiderne fortsatte tappert sitt illegale arbeide. Men så viser det seg at et par verksmestere, som til å med kaller seg "jössinger", har fått lyst til å gjøre seg litt populære mellom nasistene på disse oppslagene. De tror nå de skal slavedrive både formennene og arbeiderne. Ved et par tilfelle er arbeiderne nedog blitt trukket en halv og en hel time i lønn for å ha sluttet henholdsvis 2 og 5 minutter før signalet gikk. - Vi skal foreløpig la være og nevne navnet på disse hedersmenn, men vi lover å holde dem i kikkerten. Dersom herrene syntes det er så gildt å bli klappet på skulderen av quislingene eller tyskerne, vil vi rå dem til for deres egen del å tone flagg. Tror de derimot at de kan spille noe dobbeltspill, får de skynne seg å tro om-igjen. Vi sørger nemlig alltid for at nordmenn ikke glemmer slik framferd, hverken nå eller i framtida, og vedkommende herrer skal ikke være så trygge på sin anonymitet. Overfalle nordmenn bakfra skal ingen gjøre ustraffet.

Svenske meldinger går ut på at tyskerne har rekvirert flere sjukehus i Norge til øyeblikkelig evakuering på eventuelt varsel. Også en rekke skolehus og privatboliger er rekvirert til samme formål. Det ventes nå en ny strøm av sårede fra østfronten.

Finland har nå mistet 74 % av sin handelsflåte på grunn av russiske torpederinger i Østersjøen, og Ishavet. Også for tyskerne er nå tonnasjemanglen prekær på grunn av den russiske flåte i Østersjøen. De har forsøkt seg med å heve skip som er senket, men det er både vanskelig og sent arbeide. Dessuten har tyskerne nå de største vansker med reparasjon.

Laval har etter hardt tysk press gått med på å sende 1000 lokomotiver, 40.000 lastevogner og flere tusen biler til Tyskland. Dessuten skal Frankrike lever 250.000 tonn korn til frontene i Sovjetsanveldet og Afrika. Dette skjer samtidig med at store deler av det franske folk lider svart nød og med at Laval sjøl og tyskerne driver hetspropaganda mot de allierte for at de "sulter ut" franskmennene.

Tyske bønder som er sendt til Polen for å ta over gårder etter polakker som er myrdet eller jaget vekk, blir herjet av polske friskarere. Det har gremt slik om seg at tyskerne har måttet skape et eget forsvarsvern for disse "båreisingsmennene" sine. Det blir avertert i tyske aviser etter mannskap til disse vernene.

I Bergen skulle det for kort tid sia innvies 3 quislingprester i domkirken. Ingen av kirkefunksjonærene ville likevel ha noe med innvielsen å gjøre. De stengte kirken og gikk. Zwilgmeyer prøvde å få innvielsen foretatt i en annen kirke, men alle prester nektet. Tilslutt fant han allikevel en gammel pensjonert quislingprest som var villig til arbeidet.

Fra London at 8 norske flygere ble tildelt krigskorset den 3. juli for heltmodig innsats i vår kamp mot tyskerne. Kongen takket sjøl de 8 nordmenn for trofast arbeid for fridommen.

Tsjekkerne mintes den 6. juli årsdagen for sin store nasjonalhelt Johan Huss' død for mer enn 500 år sia. Huss var en av hovedlederne i det tsjekkiske folks første friDOMSKAMP i historien mot de tysk-italienske volds menn og pavedømmets undertrykkelse. Han led martyrdøden på bålet, sveket av den tyske keiseren. I fem hundre lange år har tsjekkerne ført sin friDOMSKAMP videre og fører den også idag mot de samme fiender.

En angivers død. For ei tid sia ble det funnet et lik i Akerselva. Det viste seg å være liket av den forsvunne Raymond Colberg. Han var sydd inn i en sekk og død som følge av to skudd gjennom hodet. Colberg var angiver. Han har i alle fall 3 nordmenns liv på sin samvittighet. Denne sviker hadde således 3 ganger forbrutt sitt liv og vi ville gjerne sett ham dømt av våre egne lovlige domstoler. Men i sin kamp på liv og død mot fienden har nordmennene tatt saka i sin egen hånd. Slik vil det gå alle angivere.

Herr I. Engebretsen, innehaver av firmeet Nytt og Brukt i Citypassasjen er nasist. Han lever av å selge varer som nasistene "beslaglegger" i norske hjem. Vi ber våre kamerater spre denne opplysning videre.

Et mord i Moss. Lørdag den 27. juni foregikk det et mord i Moss. En tysk offiser tok livet av en norsk dame og skjøt deretter seg sjøl. Damen hadde aldri hatt noe med offiseren eller andre tyskere å gjøre. Det var nervene på stakkaren som sviktet.

NS-stevne på Notodden. Søndag den 21. juni ble det holdt NS-stevne på Notodden. Byen har som kjendt omlag 6000 innbyggere. Det hadde lyktes NS å skrepe sammen 65 tilhørere til talen. Sjøl de tyske soldater gikk hånlig forbi da de så hva som foregikk.

Fra Sofia i Bulgaria blir det meldt den 26. juni at 18 sovjetrussiske fallskjermjegere som landet i Bulgaria er dømt til døden og henrettet. Denne opplysning forskrekker oss, men forundrer oss igrunnen ikke. Russiske fallskjermjegere skal sjølsagt behandles som vanlige krigsfanger når de blir tatt tilfange i et fiendtlig land, og interneres i et ikke krigførende. Men vi vet jo at folkeretten er et fordums tomgrep for tyskerne.

I tidsrommet august 1941 - mars 1942 er det fullbyrdet 3745 dødsdommer i de hærtatte land og områder i Europa, etter de opplysninger som den tyske presse sjøl i de ymse land har gitt. Dette er vel å merke bare de dødsdommer som er idømt ved en nedsett "rett". I Polen har en som kjendt nasakrert titusener uten å bry seg med noen "rett" i det hele tatt. Det samme er tilfelle i en ennå uhyggeligere grad i de hærtatte områder av Sovjetsanveldet. Det er Frankrike som har lidt hardest av de "rettslige" dødsdommene for massenordene i Tsjekkoslovakia i juni i år. Her kommer det nye tusener "rettsmessige" mord til. Og dessuten har vi de titusener som er myrdet i fengslene i alle land. - Slike redsler har vel hos mange avstumpet kjenslelivet, så de leser hver ny dødsdom i avis med kald resignasjon. Men det er også andre som vil sørge for at ikke en av disse martyrer er glemt eller har dødd en fåfengt død.

I et blad som kommer ut i Hammerfest finner vi følgende lysing: "Kunngjøring. Det kommer en del ukrainske kvinner til arbeidstjeneste på Filet-fabrikken. Ethvert privat samskjen med disse er forbudt. Vestfinnmark politimesterembete, Hammerfest, den 23/6-42. J. Bjertnes,kst. pfl."

"Minister" Lunde var en stor mann på den såkalte journalistkongress i Venezia i april måned. Kongressen behandlet spørsmålet om en sannferdig presse. Lunde holdt foredrag om "Hvordan Norge ble sveket av den britiske presse". Etter det vi ser av et referat i Berliner Börsenzeitung gjorde han det "innlysende" for forsamlingen at det norske folks troskap mot regjeringen i London ikke var annet enn "britisk presseløgn". En slik oppfinnelse tror ingen mer i Norge, sa herr ministeren. Denne pasus ble klokkelig sløffet i referatet i den "norske" presse.

"Jeg kan således bare forsikre en ting denne 30. januar: hvorledes dette år kommer til å gå ut, vet jeg ikke". (Pressesjef Dietrich i en tale den 30/1-1942, 9 årsdagen for nasistene "makttovertakelse" i Tyskland").